

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

Допущено до захисту
Завідувачка кафедри
д.е.н. професор Лоханова Н.О.

_____ (підпис)
« ___ » _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)**

за освітньою програмою: «Облік, аудит і податковий консалтинг»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік, аналіз та контроль фінансових активів та напрямки їх
удосконалення на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»

Виконавець:

студентка ФМОІТ

Третяк Ірина В'ячеславівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Бойко Ольга Станіславівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2024

АНОТАЦІЯ

Третяк І. В Облік, аналіз та аудит фінансових активів та напрямки їх удосконалення на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і аудит» –
(шифр та назва спеціальності) (назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

У роботі розглянуті теоретичні аспекти та діюча система обліку, аналізу та контролю фінансових активів у ТОВ «Телекарт-Прилад».

Досліджено поняття «фінансові активи», проведено аналіз нормативно-правового регулювання обліку фінансових активів, порівняння національних та міжнародних методів оцінки фінансових активів, визначено особливості обліку фінансових активів у ТОВ «Телекарт-Прилад», проведено аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства, визначено шляхи удосконалення обліку та аудиту.

Запропоновано набір заходів, спрямованих на покращення системи обліку та контролю дебіторської заборгованості

Ключові слова: фінансові активи, дебіторська заборгованість, грошові розрахунки, резерв сумнівних боргів, управління фінансовими активами, облік, аудит

ANNOTATION

Tretiak I. Accounting, analysis and control of financial assets and directions of their improvement on the example of Telekart-Prylad LLC

Qualification work for a bachelor's degree in specialty 071 "Accounting and Taxation" under the educational program "Accounting, Audit and Tax Consultant".

Odesa National Economic University. - Odesa, 2024

The work deals with theoretical aspects and the current system of accounting, analysis and control of financial assets of Telekart-Prylad LLC.

The concept of "financial assets" is studied, the analysis of regulatory and legal regulation of financial assets accounting is carried out, the comparison of national and international methods of financial assets valuation is carried out, the peculiarities of financial assets accounting in Telekart-Prylad LLC are determined, the analysis of financial and economic activity of the enterprise is carried out, the ways of improvement of accounting and audit are determined.

A set of measures aimed at improving the system of accounting and control of accounts receivable is proposed

Keywords: financial assets, accounts receivable, monetary settlements, provision for doubtful debts, financial assets management, accounting, control

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	6
1.1. Поняття фінансові активи та їх класифікація	6
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку фінансових активів	10
1.3. Порівняльний аналіз методів оцінки фінансових активів за НП(С)БО та МСФЗ	15
РОЗДІЛ 2. ДЮЧА СИСТЕМА ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ НА ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»	23
2.1. Загальна економічна характеристика ТОВ «Телекарт-Прилад» ...	23
2.2. Облік фінансових активів на досліджуваному підприємстві	27
2.3. Проблеми управління фінансовими активами та напрямки їх подолання	34
РОЗДІЛ 3. ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»	39
3.1. Мета, завдання та джерела внутрішнього контролю фінансових активів	39
3.2. Аналіз динаміки складу, структури та оборотності дебіторської заборгованості	45
3.3. Економіко-математичне моделювання процесу підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю на ТОВ «Телекарт-Прилад»	55
ВИСНОВКИ	57
Список використаних джерел	60
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах під час глобалізації та технологічних зміни відбувається перетворення економічного середовища саме тому ефективно управління фінансовими активами є ключовою складовою успішного функціонування будь-якого підприємства, незалежно від його сфери діяльності.

Правильне ведення обліку фінансових активів дозволяє підприємствам вчасно реагувати на зміни у ринкових умовах, оптимізувати фінансові ресурси та максимізувати прибуток. Крім того, це допомагає зменшити ризики фінансових втрат та виявити можливості для інвестування та розвитку.

Стабільність фінансового стану в значній мірі залежить від ефективності управління фінансовими активами, оскільки недостатність ресурсів може перешкоджати розвитку діяльності підприємства та виконанню поставлених цілей, а неправильне розподілення фінансових коштів може призвести до надмірних витрат, а в гірших випадках до банкрутства.

Ефективний контроль за фінансовими активами дозволить забезпечити прозорість та відповідність до фінансової звітності і чинному законодавству, оскільки це є важливим аспектом для збереження довіри інвесторів. Також контроль дозволяє вчасно виявити шахрайство, надмірні витрати чи недонарахування, що може виникнути через недбале використання фінансових ресурсів.

У світлі постійних змін та нестабільності економічного клімату, компанії, які мають ефективну систему обліку та контролю фінансових активів, стоять на кращому конкурентному положенні. Вони можуть швидше адаптуватися до нових умов, зберігаючи стійкість та забезпечуючи свій подальший успіх.

Варто зазначити, що проблемам обліку та управління фінансовими активами приділяють увагу такі науковці: У. Шарп, Дж. Вахович, К. Дж. Ван Хорн, Ф. Фобацці, Акімова Н. С., Топоркова О. В., Новицька Н. В. та ін.

ВИСНОВКИ

Після ознайомлення з нормативними та законодавчими документами, що регулюють облік та аналіз фінансових активів, а також вивчення економічної літератури з питань удосконалення обліку фінансових активів, були зроблені відповідні висновки для ТОВ "Телекарт-Прилад".

Фінансові активи представляють собою різноманітні інструменти, які володіють потенційним здатністю до заробітку для їх власників у майбутньому. Це можуть бути грошові ресурси, цінні папери, або інші фінансові засоби, які можна легко обміняти на готівку. Зазвичай це акції, облігації, депозити, а також інші інвестиційні інструменти, такі як пайові фонди, векселі, опціони та ф'ючерси. Фінансові активи відіграють ключову роль у формуванні та розширенні інвестиційного портфеля, сприяючи збереженню та зростанню капіталу власника.

Класифікація фінансових активів відіграє значну роль у ефективному управлінні ними. Цей процес допомагає інвесторам та фінансовим установам краще розуміти можливості та ризики своїх інвестицій, що дає змогу приймати обґрунтовані рішення про розподіл капіталу. Адекватна класифікація дозволяє визначити активи за різними критеріями, такими як ризик, ліквідність та потенційний дохід. Крім того, вона сприяє диверсифікації портфеля, зменшуючи загальний ризик інвестування. Отже, класифікація фінансових активів є важливим інструментом для досягнення максимальної ефективності управління капіталом та доходами.

МСФЗ та національні стандарти бухгалтерського обліку мають свої відмінності та схожості у встановленні правил обліку фінансових активів. Хоча МСФЗ спрямовані на гармонізацію міжнародного обліку, а національні стандарти можуть мати специфічні вимоги, обидва підходи прагнуть досягнути одну ціль - забезпечити надійну та порівняльну фінансову звітність для стейкхолдерів.

У кваліфікаційній роботі представлено огляд проведеного фінансово-економічного аналізу діяльності ТОВ "Телекарт-Прилад", а також детальний аналіз складу, структури, динаміки та ефективності використання фінансових ресурсів

цього підприємства. Результати аналізу дозволили зробити висновки щодо поточного стану та перспектив розвитку компанії. Крім того, були розроблені конкретні рекомендації щодо оптимізації використання фінансових ресурсів, зменшення фінансових ризиків та підвищення загальної ефективності управління.

Після аналізу управління фінансових активів де більш широко було розглянуто дебіторську заборгованість на ТОВ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД" ми зробили кілька висновку висновків та рекомендацій:

- Ми пропонуємо створити відокремлений орган внутрішнього контролю це дозволить краще виявляти недоліки та розробляти заходи для їх усунення, покращуючи ефективність підприємства.

- Запропоновано збільшити клієнтську базу, що дозволить знизити ризик непогашення заборгованості.

- Наголошено на необхідності покращення контролю за простроченими платанами та налагодження системи обліку розрахунків.

- Наголошено на постійному перегляді ціноутворення та підвищенні якості стратегій ціноутворення для маневрування ціною на ринку.

- Ми пропонуємо проводити регулярну інвентаризацію дебіторської заборгованості.

За аналізом фінансових показників ТОВ "Телекарт-Прилад" у 2023 році відзначається певне поліпшення у коефіцієнті швидкої ліквідності та збільшення власних оборотних коштів, що свідчить про можливість компанії погасити свої поточні зобов'язання. Однак, низький показник покриття запасів вказує на проблеми з платоспроможністю, що може вплинути на довіру сторін, з якими взаємодіє підприємство. Рекомендацією є активізація стратегій з управління запасами та збільшення ефективності управління фінансовими ресурсами для забезпечення стабільності та покращення показників фінансової діяльності компанії

Коефіцієнт оборотності активів: Цей показник показує, наскільки ефективно компанія використовує свої активи для генерації виручки. Після спаду у 2020 році,

він значно зросла в 2021 році, але знову зменшилася в 2022 році, але вже пізніше знову зросла у 2023 році. Це може свідчити про коливання у стратегії управління активами та необхідність подальшого аналізу.

Підсумовуючи аналіз динаміки показників дебіторської заборгованості за період з 2020 по 2023 рік, можна визначити нестабільність управління цим питанням. Початкове скорочення періоду обороту дебіторської заборгованості перетворилося на подальше збільшення, що свідчить про можливі складнощі в процесі стягнення коштів. Зменшення показника Accounts Receivable Turnover також підтверджує послаблення кредитної політики. Загалом, ці коливання вимагають уваги та корекційних заходів для покращення управління дебіторською заборгованістю та зменшення ризиків для підприємства.

Впровадження запропонованого комплексу заходів з удосконалення обліку фінансових активів, зокрема дебіторської заборгованості, дозволить виявити фактори, що спричиняють зростання їх частки. Це допоможе встановити належний рівень контролю та реагувати на них вчасно. Ефективне управління дебіторською заборгованістю забезпечить покращення фінансового стану підприємства та підвищить його загальну ефективність.

Список використаної літератури

1. Broby, D. A Guide to Fund Management. Risk Books, 2010. 289 p.
2. Cochrane J. Asset pricing. Chicago, 2000. 462 p.
3. Гаватюк Л.С., Сокровольська Н.Я., Корбутяк А.Г., Юрій Е.О. Управління фінансовими активами: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича., 2021. 168с.
4. Економічна енциклопедія : у 3 т. Т. 1 / редкол. : С. Мочерний (відп. ред.) та ін. К. : Академія, 2000. 868 с
5. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 / Редкол.:
6. Зачосова Н. В., Шевченко А. М. Механізм довірного управління фінансовими активами: сучасні загрози ефективності, напрямки оптимізації. *Економічний аналіз*. 2013. Т. 14, № 1. С. 71-79. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=ecan_2013_14\(1\)_12](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=ecan_2013_14(1)_12) (дата звернення: 15.05.2023).
7. Карпенко Є. А., Ченкова Ю. В. Внутрішній контроль дебіторської заборгованості як фактор забезпечення стабільного розвитку підприємства. 77 Зб. наук. статей магист. інст. екон., упр. та інф. техн. Полтава: ПУЕТ, 2018. Ч. 1. С. 97-102
8. Кореляційний та регресійний аналізи. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/10765/1/%d0%9b%d0%b5%d0%ba%d1%86%20%e2%84%966.pdf> (дата звернення 07.05.2024).
9. Король С.Я., Соколова Н.М. Подання та розкриття інформації про фінансові активи у фінансовій звітності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. №36. С. 115 – 119.
10. Лоханова Н.О. Класифікація та оцінка фінансових інструментів – огляд змін у зв'язку з оновленням МСФЗ 9 (IFRS 9). *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. №7. С16-27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2014_7_3

11. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-39_ukr_2016.pdf (дата звернення : : 07.03.2024).
12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: подання». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-32_ukr_2016.pdf (дата звернення : :(07.03.2024).
13. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти». URL: https://www.minfin.gov.ua/uploads/files/IFRS_9_Ukrainian-compressed.pdf (дата звернення :07.03.2024).
14. Мозолевська А.Р. Особливості обліку дебіторської заборгованості за П(С)БО та М(С)ФЗ. Університетська молодь для сталого майбутнього України: XXIV всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, листопад 2021 р.). Миколаїв, 2021.
15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 237 від 08.10.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text> (дата звернення : :(10.03.2024).
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 559 від 30.11.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text> (дата звернення : 07.03.2024).
17. Оборотні активи підприємств за видами економічної діяльності станом на 31 грудня 2017 року. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/oaktuvu/oa_ed/oa_ed_u/oa_ed_3_17_u.htm
18. Офіційний сайт ТОВ "Телекарт-прилад". TELECARD. URL: <https://telec card.odessa.ua/> (дата звернення: 14.04.2024).
19. Пастернак М.М. Методика аналізу дебіторської заборгованості. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 23. С. 681 – 686.
20. Паянок Т., Савченко А. Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за допомогою економіко-математичних методів. *Економіст*. 2017. №3. С. 27

21. Пікалова Н.О., Бобирь О.І. Економічна суть фінансових ресурсів підприємства. URL:<http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=165> (05.03.2024).

22. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затверджене Постановою Правління Національного банку України № 351 від 30.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16> (дата звернення :07.03.2024).

23. Про затвердження Змін до Положення про вимоги до осіб, що здійснюють професійну діяльність з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами), щодо складу та структури активів недержавних пенсійних фондів, якими вони управляють : Рішення Нац. коміс. з цін. паперів та фонд. ринку від 13.11.2012 р. № 1618. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2011-12#Text> (дата звернення: 15.05.2024).

24. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text> (дата звернення 10.03.2024)

25. С.В.Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2008.-864с.

26. Тарасюк Д. С. Проблеми та перспективи стратегічного управління нематеріальними активами. URL: <http://libfor.com/index.php?newsid=13>

27. Фабоцці Ф. Дж. Управління інвестиціями. М. : ИНФРА. 1997. 1024

28. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за ред. проф. Г.Г. Кірейцева. Київ: ЦНЛ, 2004. 530 с.

29. Чуніхіна Т.С., Добривечір А.С. Організаційно-методичні аспекти обліку дебіторської заборгованості за міжнародними та вітчизняними стандартами обліку в системі управління підприємством. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. №19. С. 123 – 126.

30. Шарп У., Александер Г. Инвестиции. М. : ИНФРА. 1997. 1024 с.